

anden. Selv om det maa erkjendes, at der er enkelte Steder i Landet, — hvilket jeg meget villig skal indrømme, — hvor der for Tiden hos Godseieren, eller rettere sagt, — for at gaa min Mening nærmere, — hos Lehnbesidderen er Uvillie til at sælge, da er denne ikke paa nogen- somhelst Maade grundet paa Lyst til at ville adpne den sidste Skilling af Fæsterne; men den støtter sig paa, at han er betagen af den Overbevisning, at han skylder den Skilling, som han indtager, og de Forhold, hvori han lever, ikke at forandre den Eiendoms Form, som han har modtaget og skal aflevere igjen til sin Slægt — jeg siger, at selv om jeg maa erkjende, at det forhold sig saaledes — og der er her Medlemmer tilstede, der vide, at det er saaledes, men som tillige ville give de Vedkommende, navnlig den vedkommende Godseier, den vedkommende Greve det Vidnesbyrd, at der maaske ikke er et eneste Sted i Landet, hvor Fæstebønderne blive behand- lede med en saadan Humanitet og blive holdte saaledes under Armene som netop der — da er det en Sag, der er aldeles ligegyldig for det Of- fentlige, om der et eller andet Sted i Landet vedbliver at bestaa et mindre Komplex af Fæste- bøndergods, naar Forholdet er saaledes, at baade Bønder og Eier ere vel fornøiede med det. Naar man derimod vedbliver at holde Forvent- ningerne om store Fordelse, der skal vindes, oppe ved den idelige Bevægelse i denne Henseende, da skader man ganske sikkert Sagen, og man skader temmelig sikkert ogsaa de Mænd, som dette nærmest angaar. Det er ikke for at holde Haanden over Godseierne, at jeg modsætter mig enhver Tvangs Indførelse i dette Dieblit, det viste jeg ifjor, thi det gik ud over mig selv, men det er for at føre dette Spørgsmaal, som har en saadan Indflydelse paa mange Folks Vel, paa den rette Vej. Naar det erede Medlem sagde, at jeg kun havde gjort et halvt Arbejde, da skal jeg tro, at det var et temmelig helt Stykke Arbejde, jeg forelagde ifjor; men jeg gjorde ganske vist Noget, som det erede Medlem ikke vil gjøre: jeg tog nemlig Tidernes Erfaring med i Betragt- ning og stillede ikke Andet op end det, som jeg fandt nødvendigt, og som jeg troede, at jeg kunde gennemføre. Det jeg i Dvrigt skal være villig til at dele Fortjeneste med det erede Medlems Bestræbelser navnlig i tidligere Tid for, at Fæste- godset er gaaet over til Selveiendom, skal jeg udtale, at jeg føler mig overbevist om, at den Tid vil komme, da man vil erkjende, at denne Regjering har gjort et væsentligt og virksomt Skridt fremad til, at Fæstebesættene kan gaa over til Selveiendom.

Thorup: Da Debaten har taget et vidt Omfang, siden jeg forlangte Ordet, skal jeg ikke opholde mig ved Lovforslaget eller dets Enkeltheder, men skal ganske kort tale om Fæstespørgsmaalet

i Almindelighed. Jeg kan da ikke Andet end be- klage, at den høitagtede Minister har erklæret, at han ikke kunde gaa med til dette Lovforslag eller føre det videre i Thinget. Jeg tror, at det er uheldigt, at dette Spørgsmaal hvert Aar skal vende tilbage til dette Thing, uden at det fører til noget Resultat. Jeg forlanger paa ingen Maade, at den høitagtede Minister skal løse Fæstespørgs- maalet paa det Grundlag, der er anviset i dette Lovforslag, men jeg tænkte, at Regjeringen kunde finde et andet Grundlag til at bygge et Forslag paa, og jeg havde saameget mere Anledning til at tro det, som den høitagtede Konseilspræsident ifjor har udtalt — jeg tror, at det var den 2den Marts — at Regjeringen kunde forhandle med Thinget paa Grundlag af det Forslag, der i 1869—70 var indbragt i Thinget af det erede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds (S. H. Hansen). Nu har jeg i Dag hørt, at den høitagtede Indenrigsminister heller ikke kan arbejde paa dette Grundlag; jeg indrømmer vel, at dette Forslag blev forkastet i det andet Thing, men jeg tror endnu, at dersom Regjeringen vilde have lagt sin Mening i Bægtstaaalen tilligemed dette Things, vilde det ikke have været umuligt at gennemføre en Lov paa dette Grundlag. — Det er blevet ud- talt af et eret Medlem, at vi skal søge at komme Arbejderne til Hjælp; jeg er fuldkommen enig heri, jeg vil kun sige, at dersom vi kunde faae Fæstebesættene til at gaa over til Selveiendom, da vilde dette efter min Mening komme Arbejderne til Gode, idet nemlig Fæstegaardene, som nu holdes samlede, da vilde blive udstykkede, og en hel Del Folk med mindre Kapitaler vilde være i Stand til at sætte sig i Besiddelse af smaa Par- celler og derved faae et selvstændigt Erhverv. Som Følge deraf vilde Arbeidsklassens Tal for- mindstes og Arbejdslønnen stige. Jeg tror, at dette er en naturligere Vej at gaa end den, som det erede Medlem for Kjøbenhavns 6te Valgkreds (Sindenburg) har anviset, nemlig ved kunstige Midler at hjælpe Arbejderne frem. Dersom det er Regjeringens Mening, at den lille Lov af 9de Marts 1872 skal løse Fæstespørgsmaalet, saa betvivler jeg meget, at det vil blive Tilfældet, thi der blev i denne Lov indført en Bestemmelse med Hensyn til Salgsplaner, som jeg mener kan blive et virksomt Middel til at forhindre Fæstegodsets Overgang til Selveiendom, i ethvert Tilfælde vil jeg bede den høitagtede Minister være meget var- som overfor disse Salgsplaner. Jeg har nemlig sidste Efteraar haft Leilighed til at se en saadan Salgsplan, men det kunde ikke Andet end forbause mig, at vedkommende Godseier ikke vedkjendte sig sin egen Salgsplan, som den forelaa; idet han ved Kjøbekontrakterne tillige be- tingede sig en Kanon af 2 Ddr. Byg, som ikke var opført i Salgsplanen, og tillige at den kun skal gjælde til Nytaar, altsaa et Hjerdingaar, i Stedet for at man ved at læse Salgsplanen